

TANTERMI ELŐADÁSOK TEMATIKÁJA 2019 Tavaszi félév

1. HÉT február 5. ÁLTALÁNOS RÉSZ

Béni Sz.

A Gyógynövény- és drogismeret tárgy helye a curriculumban.
A gyógynövények jelenlegi és várható szerepe a terápiában.
Gyógynövénytől a növényi drogok, gyógynövény készítmények/ fito-gyógyszerek előállításáig.
A növényi drogok terápiás felhasználása.
A fitoterápia fogalma; hazai helyzet és európai harmonizáció (ESCOP).
Gyógyszerkönyvek (Ph.Hg., Ph.Eur.), FoNo, gyógynövény szabványok előírásai.
A növényi drogok nevezéktana, a csoportosítás szempontjai.

2. HÉT február 12. A FARMAKOGNÓZIA TÖRTÉNETE. A GYÓGYNÖVÉNYEK TERMESZTÉSE ÉS FELDOLGOZÁSA

Böszörményi A.

Történeti áttekintés
A gyógynövények gyűjtése, védett növények.
Gyógynövények termesztése, nemesítése, feldolgozása, kereskedelme és minősítése.

3. HÉT február 19. NÖVÉNYI ANYAGOK BIOGENETIKAI RENDSZERE SZACHARIDOK, SZÉNHIDRÁTOK

Alberti-Dér Á.

Az univerzális és speciális (primer és szekunder) anyagszere fogalma és összefüggése.

Monoszacharidok: a méz, és egyéb méhészeti termékek.

Oligoszacharidok.

Homopoliszacharidok és drogjaik: keményítők, cellulóz, xilánok, mannánok, galaktánok

Fruktozánok: *Cichorii radix*, *Graminis rhizoma*, *Taraxaci radix et folium*.

Heteropoliszacharidok és drogjaik:

Pektinek, mézgák: *Gummi arabicum*, *Tragacantha*.

Nyálka poliszacharidok és drogjaik: *Trigonellae foenugraeci semen*, *Althaeae radix et folium*,
Malvae folium et flos, *Lini semen*, *Farfarae folium*, *Psyllii semen*, *Lichen islandicus*.

Gomba poliszacharidok. Alga-poliszacharidok: Agar-agar, karragén, alginátok.

4. HÉT FEBRUÁR 26. NÖVÉNYI SAVAK, POLIKETIDEK

Böszörményi A.

SAVANYAGCSERE, SAVDROGOK. A C-vitamin jelentősége.

Szerves savak: *Rubi idaei folium*, *Rubi fruticosi folium*, *Fragariae folium*, *Pulpa tamarindorum*,
Rosae pseudofructus, *Hibisci flos*, *Hippophae fructus*, *Malpighi fructus*

Szervetlen savak: *Urticae herba*, *Equiseti herba*, *Pulmonariae herba*

ZSÍROSOLAJOK, ZSÍRSAVAK ÉS DROGJAİK

Zsírsavak, trigliceridek, viaszok bioszintézise, előállítása, analitikája, hatásai.

Zsírosolajok: Telített zsírsavakban gazdag olajok: *Butyrum cacao*, *Cocois oleum*, *Gossypii oleum*,
Olajsavban gazdag olajok: *Olivae oleum*, *Amygdalae oleum*, *Arachidis oleum*, *Rapae oleum*, *Sesami oleum*.
Linolsavban gazdag olajok: *Carthami oleum*, *Tritici embrionis oleum*, *Soiae oleum*,
Helianthi oleum, *Cucurbitae oleum*, *Maydis oleum*; α -linolénsavban gazdag olaj: *Lini oleum*,
 γ -linolénsavban gazdag olajok: *Boraginis oleum*, *Oenotherae oleum*.

Különleges zsírsavakat tartalmazó olajok: *Ricini oleum*, *Crotonis oleum*, *Hydnocarpi oleum*.

5. HÉT március 5. FENOLOIDOK

Alberti-Dér Á.

Fenoloidok bioszintézise és csoportosítása

Degradált fahéjsav származékok: *Vanillae fructus*

Egyszerű fenolglükozidok és drogjaik: *Uvae ursi folium*, *Vaccinium vitis idaeae folium*,

Szalicilglükozidok és drogjaik: *Populi gemmae*, *Salicis cortex*, *Filipendulae herba*.

Benzoe- és fahéjsavésztereket tartalmazó drogok: *Benzoe*, *Balsamum peruvianum*

Kávésav-származékok és drogjaik: *Cynarae folium*, *Ortosiphonis folium*, *Ballotae nigrae herba*,
Echinacea drogok.

6. HÉT március 12. KUMARINOK

Béni Sz.

Kumarinok képződése az élővilágban.

Kémiai szerkezet és csoportosítás. Gyógyászati jelentőségük.

Fototoxicitás és egyéb toxicitási kérdések. Aflatoxinok

Kumarinokat tartalmazó drogok: *Meliloti herba*, *Galii odoratae herba*, *Hippocastani semen*,
Herniariae herba, *Rutae herba*, *Ammi fructus*, *Levistici rhizoma radix et folium*, *Ammi visnagae fructus*, *Angelicae radix*.

7. HÉT március 19. DIARILHEPTÁN SZÁRMAZÉKOK, STIRILPIRONOK, STILBENOID SZÁRMAZÉKOK, LIGNÁNOK

Alberti-Dér Á.

Stirilpironok: *Piper methystici rhizoma*,

Stilbenoidok: *Vitis viniferae semen*, *V. v. rubrae folium*

Diarilheptanoidok: *Curcuma xanthorrhizae rhizome*, *Galangae radix*

Arilalkanonok: *Zingiberis rhizoma*

Lignánok, flavonolignánok: *Eleutherococci radix*, *Podophylli peltati rhizoma*, *Schisandrae fructus*, *Bardanae radix*, *Cubebae fructus*, *Silybi mariani fructus*

8. HÉT március 26. FLAVONOIDOK, IZOFLAVONOIDOK, ROTENOIDOK

Kursinszki L.

Flavonoidok képződése és biológiai tulajdonságai.

Flavonoid tartalmú drogok: *Ginkgo bilobae folium*, *Rutae herba*, *Aurantii pericarpium*,

Citri pericarpium, *Fagopyri herba*, *Sophorae flos*, *Tiliae flos*, *Verbasci flos*, *Viola tricoloris herba*

Sambuci flos, *Betulae folium*, *Solidaginis herba*, *Leonuri cardiaca herba*, *Passiflorae herba*,

Helychrysi flos, *Poligonii avicularis herba*, *Carthami flos*.

Izoflavonoidok: *Ononidis radix*, *Liquiritiae radix*, *Soiae semen*

Rotenoidok: *Tuba gyökér*, *Cube-gyökér*, *Aspalathi linearis herba*

9. HÉT március 30. ANTOCIANINOK, CSERZŐANYAGOK

Kursinszki L.

Antocianinok és drogjaik: *Myrtilli fructus*, *Ribis nigri fructus*, *Vitis viniferae fructus*, *Calcatrippae flos*, *Cyani flos*, *Hibisci sabdariffae flos*.

Cserzőanyag tartalmú drogok: *Quercus cortex*, *Galla*, *Alchemillae herba*, *Tormentillae rhizoma et radix*, *Ratanhiae radix*, *Lythri herba*, *Epilobii herba*, *Agrimoniae herba*, *Cotini folium*,
Hamamelidis folium.

Proantocianidinek: *Crataegi folium cum flore et fructus*, *Vaccinii macrocarpi fructus*

10. HÉT április 9. ANTRAGLIKOZIDOK

Béni Sz.

Növényi kinonok bioszintézise, biológiai tulajdonságai

Naftokinon drogok: *Juglandis folium et pericarpium*, *Lawsoniae herba*, *Alkannae radix*.

Antraglikozidok farmakológiai hatása és gyógyászati felhasználásuk kérdései.

Antraglikozidokat és származékaikat tartalmazó drogok: *Sennae folium et fructus*, *Frangulae cortex*, *Rhei radix*, *Aloe*, *Rhamni purshianae cortex*

Naftodiantronok: *Hyperici herba*

Floroglucin származékok: *Lupuli flos*, *Filicis maris rhizoma*, *Koso flos*, *Kamala*

Kannabinoidok (terpenofenolidok): *Cannabis sativa*.

11. HÉT: Tavaszi szünet

12. HÉT április 23. FITOANALITIKAI MÓDSZEREK

Béni Sz.

13. héten az előadás elmarad (Egyetemi nap)

14. HÉT május 7. ÉVFOLYAM T E S Z T

Böszörményi A.

15. HÉT május 14. MÉRGEZŐ NÖVÉNYEK

Darcsi A.